

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของหัวข้อการวิจัย

ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญมาก ทำให้มนุษย์สามารถติดต่อและเข้าใจกันได้ ในสังคมหนึ่ง หากใช้ภาษาผิดไป ก็จะทำให้การสื่อความหมายไม่ตรงตามที่ต้องการ

ในภาษาไทยนั้น ทักษะการใช้ภาษาแยกออกได้เป็น 4 ประเภท คือ พูด ฟัง อ่าน เขียน การพูดและเขียนเป็นทักษะที่ออกจากตัวเรา ในขณะที่การอ่านและการฟังเป็นทักษะที่รับเข้าสู่ตัว ทักษะทั้ง 4 อย่างนี้เป็นสิ่งที่จะต้องใช้อยู่ตลอดเวลาในชีวิตประจำวัน การฝึกฝนอยู่เสมอจะทำให้สามารถใช้ภาษาได้คล่องแคล่วและถูกต้อง การอ่านเป็นกุญแจสำคัญของการเรียนภาษาไทย และเป็นจุดเริ่มต้นของการบุกเบิกทางไปสู่ความรู้อันกว้างและไพศาล ถ้าเด็กมีความพอใจและสนุกกับการอ่านตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว เขาก็อยากจะอ่านและใช้การอ่านนั้นให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาวิชาอื่น ๆ ต่อไป หากขาดการฝึกฝน ความผิดพลาดก็อาจจะเกิดขึ้นได้ง่าย ความผิดพลาดในการใช้ภาษาไทยที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญอยู่ในปัจจุบัน คือ การพูดและการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำ ดังที่หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณได้กล่าวว่า " สิ่งที่น่าห่วงใยที่สุด คือ การที่ภาษาไทยกำลังสูญเสียพยัญชนะเสียงหนึ่งไปจากภาษา คือ เสียง ร ถ้าสังเกตคนไทย อายุ 30 ลงมา มีน้อยคนที่จะใช้เสียง ร เป็นเสียงที่ใช้ตามปกติในเวลาพูด จะใช้เมื่อระมัดระวังเป็นพิเศษ " ¹

¹บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. "ภาษาไทยเป็นภาษาที่ทันกาลหรือไม่," ปริทัศน์, 5, 4 (มีนาคม - พฤษภาคม, 2511), 42 - 59.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยในเรื่องนี้ และทรงมีพระราชปรารภว่า " ปัญหาการออกเสียงนั้นเป็นอันตรายอย่างยิ่ง ... ต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในการออกเสียงใหญ่ถูกต้องชัดเจน " ²

การใช้ภาษานิตพลาคมีสาเหตุหลายประการ หม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิ์กุล ได้แสดงความคิดเห็นไว้ ดังนี้

1. ครูสอนภาษาไทยไม่ได้รับการสนับสนุนดีพอ เพราะผู้ใหญ่ในวงการศึกษาคิดว่า ให้ความสำคัญในวิชาภาษาไทยน้อย ถือว่าเป็นของง่าย ใครๆ ก็เป็นครูสอนภาษาไทยได้
2. ปัจจุบันจำนวนนักเรียนมากขึ้น และมีเวลาจำกัด ครูต้องรีบสอนให้ทันประมวลการสอน จึงอาจจะเฉย ไม่ได้ก้าวคืบความนิคพลาคทางการออกเสียงไป
3. ความวิบัติทางอักษร ตอนสงครามมหาเอเชียบูรพา มีการตัดตัวอักษรออกเพื่อทำให้ง่าย เช่น ศ ษ ส ตัดเหลือ ส ตัวเดียว ทำให้ประชาชนอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจความหมาย
4. อิทธิพลของวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นแหล่งสำคัญที่แพร่ภาษานิต ๆ ไปสู่ประชาชน ³

ปัญหาการออกเสียงไม่ชัดเจนทั้งการพูดและการอ่าน เกิดขึ้นทั้งในหมู่นักเรียนและผู้ใหญ่ โดยเฉพาะคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกันนี้ พยุง ฉาน โคมุท ได้กล่าวไว้ว่า

1. เกิดจากการเอาอย่างผิด เด็กเอาอย่างผู้ใหญ่ เช่น เด็กจีนที่เกิดในไทยเอาอย่างบิดามารดาของตนที่พูดภาษาไทยไม่ชัด ส่วนมากมักจะพูดคำที่ใช้อักษรควบ ร ล ว ไม่ชัด จะพูด ปลา เป็น ปา ครู เป็น คู นอกจากเลียนแบบผู้ใหญ่แล้ว เด็กยังเอาอย่างเพื่อนด้วย

²ชุมนุมภาษาไทย, คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บันทึกเสด็จพระราชดำเนิน พระราชทานกระแสพระราชดำริ เรื่องปัญหาการใช้ภาษาไทย เมื่อ 29 กรกฎาคม 2504 หน้า 5.

³ชุมนุมภาษาไทย, คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บันทึกการบรรยาย เรื่อง ข้อบกพร่องในการศึกษาภาษาไทย เมื่อ 15 กรกฎาคม 2505, หน้า 125.

2. เกิดจากอวัยวะการออกเสียงบกพร่อง อวัยวะออกเสียงที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงคำที่ใช้อักษรควบ มีดังนี้

- 2.1 ริมฝีปาก ถ้าริมฝีปากแหง หรือไม่สามารถห่อหรือจับได้ เด็กจะไม่สามารถออกเสียงพยัญชนะ ป ว พ ได้ถูกต้อง จะทำให้ออกเสียงคำที่ใช้อักษรควบไม่ชัดเจน
- 2.2 ลิ้น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการออกเสียงที่ใช้อักษรควบ ถ้าลิ้นแข็ง มีขนาดเล็กไป ใหญ่ไป หรือว่าสั้นผิดปกติ ย่อมทำให้ไม่สามารถออกเสียง ก ข ค ร ล ณ ญ
- 2.3 ฟัน หมายถึงฟันหน้า ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการออกเสียงคำที่ใช้อักษรควบ ถ้าฟันเสีย เช่น แมงกินฟัน ฟันเขยิบ หรือฟันห่าง ก็จะทำให้การออกเสียงไม่ดี

3. เกิดจากครในชั้นประถมต้น โดยเฉพาะครในชั้นประถมปีที่ 1 วางรากฐานไว้มันดี ออกเสียงไม่ชัดเจน ไม่เอาใจใส่แก้ไขฝึกหัดเด็ก เด็กจะจำผิดตั้งแต่แรก เกิดความเคยชินติดนิสัยการออกเสียงไม่ชัดเจน หรือออกเสียงผิดพลาดไปใช้⁴

จากรายงานการสัมมนาภาษาไทย เรื่อง วิธีช่วยให้นักเรียนพูดและอ่านได้ถูกต้อง ได้เสนอสาเหตุที่นักเรียนพูดตัวควบกล้ำไม่ชัดเจนว่า

1. นักเรียนเป็นคนจีน โดยมากจะพูดไม่ชัด
2. เพราะไม่ได้ฝึกมาตั้งแต่เล็ก ๆ เมื่อโตขึ้น เด็กจะพูดไม่ได้
3. ผู้ปกครองไม่มีเวลาที่จะมาฝึกฝนให้เด็กพูดตัวควบกล้ำ
4. ครูเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีของเด็ก เด็กจึงนำไปใช้ไม่ถูก (โดยมากจะเป็นครูที่สอนวิชาอื่น ๆ)
5. ถ้าเด็กคนใดพูดได้ถูกต้อง เพื่อน ๆ จะหัวเราะกันใหญ่ หรือบางครั้งช่วยกันโห่กั๊ม
6. เด็กไม่เห็นความสำคัญของการพูด เพราะฉะนั้นจึงพูดไปเพียงแต่พอรู้เรื่องโดยที่ไม่คำนึงถึงตัวควบกล้ำมากนัก

⁴ พยุง ญาณโกมุต, "ข้อคิดในการสอนภาษาไทยว่าด้วยการพูดหรือการอ่านออกเสียงอักษรควบ," ประชาศึกษา, 18,1 (มิถุนายน, 2510), 624-626.

7. อาจจะเป็นมาจากที่เด็กเรียนมาแต่ชั้นประถม เมื่อโตขึ้นจึงหัดไม่ได้⁵

นอกจากนั้น ฮาโรลด์ ยี่ เช่น ไคกล่าวถึงปัญหาเฉพาะบุคคลว่า ปัญหาเฉพาะบุคคลนั้น จะมีปัญหากับนักเรียนต่อไปนี้

1. ความบกพร่องทางสายตา
2. ความสามารถในการออกเสียง
3. เด็กที่ใช้ภาษาสองภาษาในขณะเดียวกัน⁶

จะเห็นได้ว่า ปัญหาการออกเสียงคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้า⁵ เป็น ปัญหาใหญ่และพบเห็นเสมอ จึงควรได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง และให้เวลาเพียงพอ ครูควรเอาใจใส่โดยการฝึกฝนอยู่เสมอ ๆ ให้นักเรียนได้ใช้ถูกต้อง และมีความชำนาญ เป็นอัตโนมัติ

ปัญหาในการออกเสียงคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้า มีลักษณะดังนี้ คือ

1. พวกที่ใช้อักษร ร และ ล ความกล้า ร เป็นพยัญชนะลิ้นร่ว
- ล เป็นพยัญชนะข้างลิ้น ลักษณะปลายลิ้นจรดโคนลิ้น ลิ้นงอ และม้วนไหลมออกข้างลิ้น

ไคแก กร กด ชร ชด คร คด ตร ปร ปล พร พล และ ผล คำเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ออกเสียง ร ล ไม่ชัดเจนจะมีปัญหา คือ ออกเสียง คำที่มีอักษร ร ล ความกล้าไม่ชัดเจนไปด้วย จะออกเสียงสับสน เช่น

ปลาปล้ม เป็น ปราบปร้ม พรวคพรวค เป็น พลวคพลวค เป็นต้น หรือไม่ออกเสียง ร ล ที่ความกล้าอยู่เลย เช่น ตรง เป็น ตง เพราะออกเสียงได้-

⁵แผนกวิชาสารัตถศึกษา, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, รายงาน การสัมมนาภาษาไทย เรื่อง วิธีที่จะช่วยให้นักเรียนพูดและเขียนได้ถูกต้อง เมื่อ 11 เมษายน 2509, หน้า 97.

⁶Harold G. Shnae, and Others, Begining Arts Instruction with Children (Ohio : Charles E. Merrill Books Inc., 1961), p. 71-72.

ง่ายกว่า และไม่ได้รับการฝึกฝนให้ออกเสียงได้ถูกต้อง เมื่อเคยชินเข้าก็พอใจที่จะออกเสียงตามสบาย ไม่ต้องร่ำวลิ้นหรือห่อลิ้น เราจึงมักได้ยินคำเหล่านี้อยู่เสมอ ... จะบับปุงเปลี่ยนแปลงปะเทศ ...

2. พวกที่กล้า ว ชลธิรา กลัคืออยู่ ไ้กล้าวถึงการออกเสียงสับกันของอักษร ว ความกล้าไว้ว่า

อักษร ว ความกล้า เป็นพยัญชนะกึ่งสระ ออกเสียงที่ริมฝีปากคล้ายกันออกเสียงสระอุ ไ้แก่ กว ขว และ คว การออกเสียงบางคนมีการสับเสียงกันคือ ขว หรือ คว ออกเสียงเป็น กว เช่น กวัน เป็นกวัน ความเป็น กวายเป็นคน มักจะเป็นพวกที่พูดภาษาถิ่น และท้องถิ่นของคนไม่มีหน่วยเสียงนั้น ซึ่งเป็นปัญหาไม่ร้ายแรงนัก เพราะ ก และ ข ค เป็นพยัญชนะที่เกิดจากรานเดียวกัน คือ รานคอ ส่วนพวกที่ออกเสียงคำที่มีอักษร ว ความกล้า สับกับเสียงเดี่ยวที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น

ออกเสียง กว คว เป็น ฟ
ท้องฟ้ากว้างและทะเลก็ดูแคว้งคว้างจัง

ผู้มีปัญหาในการออกเสียง จะออกเสียงเป็น
ท้องฟ้าฟาง และทะเลก็ดูเฟ่งฟ้างจัง

ออกเสียง ขว เป็น ฉ
หันหน้าไปทางขวา แล้วแฉวนเสื่อไว้

ผู้มีปัญหาในการออกเสียง จะออกเสียงเป็น
หันหน้าไปทางฝา แล้วแผนเสื่อไว้

เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ เสียง กว ขว คว และ ฟ ฉ นี้ มีวิธีออกเสียงที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งเมื่อออกเสียงแล้วจะทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายผิดไปโดยสิ้นเชิง เพราะเป็นคนละหน่วยเสียง⁷

ข้อคิดเหล่านี้ประกอบกับความรู้สึกส่วนตัวที่ว่า ชั้นประถมศึกษาเป็นชั้นเริ่มต้นควรจะได้มีการฝึกฝนการอ่านออกเสียงความกล้าอย่างดี เพื่อเป็นพื้นฐานในการใช้ภาษาที่ถูกต้อง นอกจากนั้น การวิจัยเรื่องการใช้คำที่ใช้อักษร ร ล ความกล้า ได้มีผู้คิดทำแล้ว แต่อักษร ว ความกล้า ยังไม่มีเลย ผู้วิจัยจึงคิดว่าหากได้รวบรวมอักษรความกล้าทั้ง 3 ตัวไว้ คงจะเป็นประโยชน์และง่ายต่อการเรียนของเด็กยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงคิดที่จะสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้าสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ขึ้นเพื่อศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สี่
2. เพื่อสร้างแบบฝึกสำหรับฝึกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ ในการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้า
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนในการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้า ก่อนและหลังการใช้แบบฝึก

สมมุติฐาน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้รับเลือกฝึกจากแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้า จะมีความสามารถในการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้าได้ดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. คำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้า ที่ใช้ในการสอบและการฝึกนั้น นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้ว และเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
2. หน่วยเสียงความกล้าที่ใช้มีอยู่ 15 หน่วยเสียง คือ
กร กล ถว ขร ชล ชว คร คล คว
คว ตร พร ปล ผล พร และ พล
3. การวิจัยนี้ ศึกษาเฉพาะนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ ห้อง ก ข และ ค ปีการศึกษา 2519 ของโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร เท่านั้น

คำจำกัดความเฉพาะ

1. ความสามารถในการอ่านหมายถึง การออกเสียง ได้ถูกต้องชัดเจน เฉพาะคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้า

2. แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกหัดในการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

3. แบบสอบ หมายถึง แบบสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบนักเรียน ก่อนและหลังการฝึก

4. ตัวอย่างประชากร หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ ของ โรงเรียนมาแตร์เคอวิทย์าลัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ความกล้าที่สร้างขึ้น ถือว่าครอบคลุมคำในภาษาไทยที่มีอักษร ร ล ว ความกล้าได้ครบถ้วน

2. แบบฝึกที่สร้างขึ้นจะช่วยให้ นักเรียนมีทักษะในการอ่านคำความกล้า ได้ดีขึ้น

ความจำกัดของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ โรงเรียนมาแตร์เคอวิทย์าลัยเท่านั้น จึงไม่สามารถถือว่าเป็นตัวแทนของนักเรียนทั่วประเทศได้

2. เวลาที่ใช้ในการฝึกแบบฝึกนี้มีเพียง 7 ชั่วโมงเท่านั้น นักเรียนบางคนอาจยังไม่เกิดทักษะในการอ่านสูงพอ
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการออกเสียง ร ล ว ความกล้าให้ถูกต้องชัดเจนจากแบบฝึกที่สร้างขึ้น

2. ผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาจัดทำประมวลการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกเสริมบทเรียน

3. ครูผู้สอนจะได้ทราบปัญหาการอ่านคำที่มีอักษร ร ล ว ความกล้า ของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่สี่